

Evaluatie Beheervisie Singelgebied.

Deze evaluatie is samengesteld op basis van de hoofdstukken 7 ('Verbetervoorstellen') en 8 ('Het vervolg') van de Beheervisie d.d. 17 juli 2003. Daar zijn aan toegevoegd drie onderwerpen (de nrs. 30, 31 en 32) die expliciet aan de orde zijn gesteld door leden van de Klankbordgroep en waarover afspraken zijn gemaakt.

1. Kabels en leidingen	16. Stimuleren van water- en muurvegetaties
2. Bouwactiviteiten	17. Aanplant decoratieve heesters
3. Evenementen	18. Aanplant structuurbepalende heesters
4. Een jaarlijkse toetsing van de toestand van het park aan de toekomstvisie	19. Boomstructuur
5. Het vaststellen van de beheermaatregelen voor de komende jaren	20. Dode bomen
6. Het regelmatig vaststellen van het onderhoudsbudget	21. Snoeien
7. Parkwachter	22. Parkeren in het singelgebied
8. Parkcoördinator	23. Wegen rond de Stadsbuitengracht
9. Zitbanken en afvalbakken	24. Oevers
10. Fysieke bescherming park	25. Handhaving hondenbeleid
11. Lichtmasten	26. Aanvullende financiering
12. Speeltoestellen	27. Prioriteiten
13. Informatieborden	28. Functie Klankbordgroep
14. Paden	29. Fasering
15. Ontwikkeling gras- en kruidvegetaties	30. Onttrekking ('privatisering') en zelfbeheer.
	31. Beleid op de langere termijn
	32. Juridische bescherming in bestemmingsplan(nen)

De 32 onderwerpen (verbetervoorstellen / voornemens) worden telkens voorafgegaan door een korte samenvatting van de bedoeling zoals verwoord in de Beheervisie. (Tussen haakjes is, met B gevolgd door een getal, aangegeven op welke bladzijde in de Beheervisie het onderwerp te vinden is)

De evaluatie per onderwerp is in cursief geplaatst. De verschillende evaluaties worden besloten met een eindconclusie.

1. Kabels en leidingen

Ter bescherming van bomen en waardevolle vegetatie de voorschriften en de handhaving van vergunningen aanscherpen. Nieuwe (en te vervangen) kabels en leidingen in leidingstroken, strengere voorwaarden, scherpere handhaving, reële schadevergoedingen. (B 26-27)

Evaluatie.

Bij de vervanging van de warmwaterleiding tussen de Maliebrug en de Abstederbrug in de periode vóór de Beheervisie is het groen van het park ontzien door de leiding in de straat te leggen. Maar bij het vervolg tussen de Abstederbrug en de Doelenstraat in deelplan 3 is dit niet gebeurd, met uiteraard schadelijke gevolgen, ook in de toekomst. Een alternatief tracé buiten het groen schijnt wel te zijn onderzocht maar niet gekozen vanwege de kosten.

Ondanks herhaald verzoek daartoe is de Klankbordgroep niet bij de afweging betrokken geweest en ook niet over de resultaten van het onderzoek (incl. kostenvergelijking) geïnformeerd. En dat terwijl de uitwerking van de deelplannen in samenwerking met de Klankbordgroep zou geschieden en het onderwerp kabels & leidingen een hoge prioriteit had.

Toen er bleek te zijn besloten tot aanleg in het park maar zonder aanscherping van de vergunningvoorwaarden (zoals voorgesteld in de Beheervisie) heeft de Klankbordgroep hierop alsnog aangedrongen. Of en in hoeverre de aanscherping van de vergunning alsnog heeft plaatsgevonden en ook scherp is gehandhaafd is niet meer teruggemeld.

2. Bouwactiviteiten

Ter bescherming van bomen en waardevolle vegetatie de voorschriften en de handhaving van vergunningen aanscherpen. Bouwketen, toiletten en opslag in principe buiten het park, indien absoluut onmogelijk dan strengere voorwaarden en scherpe handhaving. (B 26-27)

Evaluatie.

Er is sprake van enige verbetering, maar meestal pas nadat burgers erover geklaagd hadden. Bij aanleg- en onderhoudswerkzaamheden in het park wordt steeds groter en zwaarder materieel ingezet met als gevolg een grote kans op beschadiging van de beplanting (zoals bijvoorbeeld onlangs bij het begin van de vernieuwing van de singelbeschoeiing nabij het Geertebolwerk en bij het werk aan de nooduitgang van de Vrije School aan het Hieronymusplantsoen.)

3. Evenementen

Ter bescherming van bomen en waardevolle vegetatie de voorschriften en de handhaving van vergunningen aanscherpen. Soort en aard volgens Evenementennota 1996. Bij vergunningverlening strengere voorwaarden, scherpere handhaving, reële schadevergoedingen. (B 26-27)

Evaluatie.

Terwijl de Beheervisie voorrang geeft aan behoud van het park-karakter, is het aantal evenementen in het park behoorlijk toegenomen, en zelfs heeft het gemeentebestuur het voornemen dit gebruik nog te laten toenemen. Daarbij wordt aan de meegecontracteerde bepaling uit de Evenementennota 1996 voorbijgegaan ("In parken geldt voornamelijk stilte/rust, maar evenementen met versterkte muziek zijn in uitzonderlijke gevallen toegestaan") daar evenementen met versterkte muziek in de regel worden toegestaan. Het zijn er veel.

De recentelijk verschenen (nieuwe) concept-Evenementennota houdt geen rekening met de uitgangspunten van de Beheervisie; de concept-nota laat de hierboven geciteerde bepaling vallen.

Van strengere voorwaarden en scherpere handhaving is bij evenementen in het algemeen weinig te merken; men rijdt en parkeert maar raak. Van die voorwaarden en handhaving is pas sprake als burgers er zich intensief mee bemoeien zoals gebleken is bij de laatste Piekenkermis op het Malieblad. (En nadat een monumentale beuk door eerdere kermisactiviteiten was gesneuveld)

Een voorwaarde voor deze bemoeienis is wel dat de in de procedure aanwezige mogelijkheid bezwaar in te dienen tijdig kan worden gebruikt. Door een onheldere en ontijdige procedure zoals bij het eefstijn 'Uitgekookt' op het Lepelenburg wordt burgers deze mogelijkheid ontnomen Van reële schadevergoedingen is ons tot dusverre niets gebleken.

4. Een jaarlijkse toetsing van de toestand van het park aan de toekomstvisie

Het beheer richten op de toekomstvisie: een wandelpark, schoon en heel, met ecologische en cultuurhistorische waarden en veilig voor de gebruikers. (B 26-27)

Evaluatie.

Deze toetsing heeft niet plaatsgevonden.

5. Het vaststellen van de beheermaatregelen voor de komende jaren

Met dezelfde bedoeling als onder 4 hierboven. (het beheer richten op de toekomstvisie.)

Evaluatie.

Of en in hoeverre dit specifiek voor het Zocherplantsoen gebeurt is ons niet bekend.

Als dat wel het geval zou zijn dan echter zonder betrokkenheid van de Klankbordgroep en niet in relatie met de jaarlijkse toetsing. (Zie punt 4 hierboven)

6. Het regelmatig vaststellen van het onderhoudsbudget

Met dezelfde bedoeling als onder 4 hierboven.

Evaluatie.

Of en in hoeverre dit specifiek voor het Zocherplantsoen gebeurt is ons niet bekend.

Als dat wel het geval zou zijn dan echter niet in relatie met de jaarlijkse toetsing en daar aan gerelateerde beheermaatregelen (Zie punten 4 en 5 hierboven)

7. Parkwachter

Naast de reeds bestaande politie, honden- en stadswachten ook parkwachters voor toezicht op gedrag van bezoekers om het park schoon, heel en veilig te houden en voor kleine reparaties en klein onderhoud. Bij belangrijke ingangen informatieborden met gedragsregels. (B 27)

Evaluatie.

Aan het ' reeds bestaande' toezicht ontbreekt nog steeds zeer veel.

Het weren van fietsers gebeurt slechts bij tijd en wijle. Het op 15 september j.l. ingevoerde verscherpte toezicht op het nakomen van het fietsverbod in het park, was na twee weken al ernstig verwaterd, d.w.z. dat toezichthouders fietsers veelal geen strobreed in de weg legden. Nu is, sinds enkele weken, onder andere bij het Hieronymusplantsoen, het toezicht weer verscherpt.

Een slecht voorbeeld geven politie en gemeente zelf door zonder duidelijke noodzaak met auto's en motoren door het park te rijden of (politie) zelf te fietsen i.p.v. de fiets aan de hand te nemen.

Van de parkwachters en de bedoelde, door hen te verrichten activiteiten, hebben we nog niets gemerkt De bedoelde informatieborden zijn er nog niet.

8. Parkcoördinator

Voor afstemming (tussen gemeentelijke afdelingen en andere organisaties) en als aanspreekpunt voor bewoners(organisaties). Wordt bij vergunningverlening en handhaving consequent gehoord over relevante voorwaarden. Is niet alleen doorgeefluik maar autoriteit. (B 27-28)

Evaluatie.

Er is inderdaad een parkcoördinator aangesteld. Hij is een goed aanspreekpunt en probeert er het beste van te maken.

Dat hij over relevante voorwaarden bij vergunningverlening en handhaving consequent, dus altijd, gehoord wordt is ons niet gebleken: bij de vergunningverlening voor het evenement 'Uitgekookt' op het Lepelenburg was hij bijvoorbeeld niet betrokken.

Voor de bedoelde afstemming blijkt zijn positie in de gemeentelijke organisatie niet sterk genoeg. Het meer zijn dan doorgeefluik, namelijk autoriteit, vereist bevoegdheden die hij niet heeft gekregen.

9. Zitbanken en afvalbakken

Banken vervangen door bankjes in 19^e eeuwse stijl en (altijd) voorzien van afvalbakken in bijpassende stijl. Extra bankjes op plaatsen met fraai uitzicht. (B 28)

Evaluatie.

Herhaaldelijk wordt gemeld dat er nieuwe banken komen; ze zijn er alleen nog steeds niet.

Er is zelfs een aantal banken verdwenen zonder enig zicht op terugplaatsing of vervanging.

Afvalbakken idem dito. Alleen op het Lepelenburg zijn nieuwe, grote afvalbakken geplaatst

10. Fysieke bescherming park

Op kwetsbare plekken fysieke maatregelen als voethekjes om bijvoorbeeld rijdende of parkerende auto's tegen te houden. (B 28)

Evaluatie:

Op een aantal plaatsen zijn, vaak na herhaald aandringen, voethekjes aangebracht. Zo zijn bijvoorbeeld de belangrijke voethekjes langs de Maliesingel-buitenzijde tenslotte toch verschenen. (Uitgezonderd een nog steeds niet teruggeplaatst gedeelte ter plaatse van het verbouwde Hieronymushuis dat door de aannemer werd verwijderd.) Maar er zijn nog tal van kwetsbare plekken over waar voethekjes noodzakelijk zijn om te verhinderen dat auto's en andere voertuigen het aangrenzende groen inrijden.

Verder zijn hier en daar paaltjes geplaatst maar vaak op ontoereikende wijze: auto's kunnen er gewoon omheen rijden.

11. Lichtmasten

Masten vervangen door masten die meer passen bij historisch karakter, type Pyke Koch. (B 28-29)

Evaluatie.

De huidige masten zijn niet vervangen.

12. Speeltoestellen

Speelmeubilair en -ondergrond dat meer past bij het overige parkmeubilair. Extra speelplaats bij Asch van Wijckkade. (B 29)

Evaluatie.

De speelplaats op het Lepelenburg is wat verplaatst (i.v.m. de vergroting van het parkeerterrein ernaast).

Wat er met de speelplaats achter het Centraal Museum gaat gebeuren is onduidelijk.

De speelplaats Asch van Wijckkade is niet gerealiseerd.

13. Informatieborden

Op strategische plekken duurzame en stijlvolle borden met informatie over naam, geschiedenis, monumentale status en gedragsregels. (B 29)

Evaluatie.

Deze nieuwe informatieborden zijn niet aangebracht.

14. Paden

In halfverharding (lucht- en waterdoorlatend) net als nu maar lichter gekleurd. Profiel en verloop overeenkomstig het gewenste beeld: bochtige paden met een wisselende breedte. Op enkele plaatsen aan de rand van het park vervanging door gras.

(B 29)

Evaluatie.

Er is zeer veel aandacht en budget besteed aan de renovatie van de paden.

Anders dan bedoeld is in het eerste deel, in het Hieronymusplantsoen, geen halfverharding maar een soort asfalt toegepast met een bovenlaag in een afwijkende kleur. Daarna is overeenkomstig de bedoeling verder gegaan met halfverharding in een lichtere kleur. De 'aanhechting' van paden en gras(talud) verdient nog verbetering (want vertrapt en modderig).

De oude, voor Zocher kenmerkende bochtige en in breedte wisselende paden, zijn bij de renovatie wel meer 'gestroomlijnd'. (In samenhang met de nieuwe verharding is daardoor de toegankelijkheid voor fietsers en auto's verbeterd en die verschijnen dan ook steeds meer.) Welke paden vervangen zijn door gras is ons niet bekend; het omgekeerde, vervanging van gras door pad(verbreding) is bij Zonnenburg wel gebeurd.

15. Ontwikkeling gras- en kruidvegetaties

Aangeven van locaties met grasveldbeheer vanwege intensief gebruik, stabiliseren van de kwaliteiten aan de buitenzijde van de singel door minimalisering van vergravingen en betredingen, kwetsbare plekken fysiek beschermen (voethekjes), meer licht door plaatselijk verwijderen of verplanten van bomen, voor binnenzijde van de singel haalbare doelen vaststellen, waar mogelijk stimulering van de groei van stinzenplanten.

Op basis van de gestelde doelen wordt een specifiek beheerregiem van maaien en afvoeren bepaald, er komt een specifiek maaibeheer, op basis van jaarlijks monitoren worden de beheermaatregelen voor het komend jaar bepaald.

(B 30-31)

Evaluatie.

Het maairegiem is inderdaad gewijzigd is en er wordt meer maatwerk verricht.. In hoeverre dat planmatig en op basis van monitoring gebeurt is ons niet bekend.

Er zijn door de gemeente veel stinzenplanten geplant. In aanvulling daarop wordt veel door vrijwilligers gedaan.

Om te voorkomen dat deze vegetatie onnodig teniet wordt gedaan dienen de kwetsbare plekken nog wel beter te worden beschermd (tegen inrij van materieel, activiteiten van botenbezitters, kabelgraverij, baggerdump.e.d.)

16. Stimuleren van water- en muurvegetaties

Velden met waterplanten op bredere stukken van de singel, stimulering van muurvegetaties bij renovatie of nieuwbouw van kades. (B 32)

Evaluatie.

Niet gebeurd

Het is nog geheel onduidelijk wat er met de kades, waarvan sommige delen sterk in verval zijn, gaat gebeuren.. Onbekend is of de oude bakstenen oevers weer door baksteen vervangen gaan worden op een wijze die vegetatie toelaat. Onbekend is ook wie er verantwoordelijk voor is en van overleg tussen gemeente en Hoogheemraadschap schijnt nog geen sprake te zijn geweest. Kennelijk moet de voorbereiding van de uitvoering van dit voornemen nog beginnen.

17. Aanplant decoratieve heesters

Het terugbrengen van een beperkt aantal perken met lagere decoratieve heesters op geschikte plaatsen. (B 32-33)

Evaluatie.

Nog niet gerealiseerd; op enkele plaatsen in het gebied tussen Ledig Erf en Lepelenburg wel voorbereidingen

18. Aanplant structuurbepalende heesters

Hogere heesters aanbrengen op de bovenkant van hellingen, op padsplitsingen en bij brughoofden. (B 32-33)

Evaluatie.

Nog niet gerealiseerd; op enkele plaatsen in het gebied tussen Ledig Erf en Lepelenburg wel voorbereidingen

19. Boomstructuur

Algemene bedoeling: behoud en herstel van de boomstructuur.

Handhaving van de bomen ouder dan 70 jaar, bescherming wortelpakketten

Herstel oude cultuurhistorische ruimtelijke structuur door kap of verplanting van aantal jonge bomen, maar alleen indien geplant na 1970 en gras-, kruid- en heesterlaag wordt verrijkt (door bezonning). Bij sterven in principe herplant van zelfde soort op zelfde plek. Extra aanplant (waaronder naaldbomen) op basis van cultuurhistorisch onderzoek

(B 33-34)

Evaluatie:

Er zijn inmiddels nogal wat bomen verwijderd, waaronder ook heel wat bomen geplant vóór 1970 en dat

niet alleen voor verrijking van de gras-, kruid- en heesterlaag. Het overzicht van wat er gebeurd is (en nog gaat gebeuren) en om welke redenen zijn we kwijt geraakt door verschillen tussen tekeningen, velpergunningen en plotselinge gevallen van noodkap
De afgelopen jaren zijn er verschillende belangrijke monumentale bomen gekapt om veiligheidsredenen. Dit verschijnsel noodkap werd niet voorzien in de Beheervisie. Als instrument voor beheer is noodkap niet verkeerd. Maar alvorens tot noodkap te besluiten zou er bij bomen die op zich gezond zijn wel creatiever gezocht kunnen worden naar mogelijkheden van langdurige handhaving. Ook blijkt noodkap te worden toegepast teneinde het beplantingsbeeld buiten de Beheervisie om te wijzigen..Om deze redenen vormt de huidige praktijk van noodkap een belemmering bij het toetsen van beleid gericht op behoud.
Bij de Wittevrouwenkade zijn na uitvoering van het deelplan door noodkap enkele belangrijke bomen verdwenen. Het herstel hiervan is geen onderwerp van aanvullende planvorming en maatregelen geworden..
De in de Beheervisie vastgelegde rol van het in opdracht van de gemeente verrichte cultuurhistorisch onderzoek Maes/Albers hebben we gemist. Bijvoorbeeld bij de aanplant van bomen die juist niet in het Zocherplantsoen thuis horen zoals de Moeraseiken (tussen zomereiken en moseiken) bij de Bartholomeibrug.

20. Dode bomen

Zelfde algemene bedoeling als hierboven onder 19.

Vanwege ecologische kwaliteiten mogen dode bomen en dode takken op een aantal lokaties blijven indien geen gevaar voor parkbezoekers.

Evaluatie.

Van meerdere dode bomen zijn er twee blijven staan (wat niet duidt op een structurele aanpak).

21. Snoeien

Zelfde algemene bedoeling als hierboven onder 19.

Snoeien afstemmen op belevingswaarde en veiligheid.

Evaluatie.

Er wordt wel gesnoeid, maar uit het oogpunt van belevingswaarde soms zeer rigoreus. Bijvoorbeeld bij de iepen langs de Catharijnesingel, waar grotere stammen en takken zijn weggezaagd (wat vervolgens door inrotting weer kan leiden tot meer onveiligheid)

22. Parkeren in het singelgebied

Algemene bedoeling: heroveren parkareaal.

Opheffing gewent van parkeerterreinen die de continuïteit onderbreken (Asch van Wijckkade, Lepelenburg en Pelmolenweg-Noord bij Bartolomeus) en zichtlijnen verstoren (Lucasbolwerk, Nieuwe Gracht, Lepelenburg, Begijnkade en Hieronymusplantsoen)

(B 34-35)

Evaluatie.

Aan het Hieronymusplantsoen is één parkeerplaats opgeheven.

De parkeerplaats op het Lepelenburg is wat betreft verhardingsoppervlakte vergroot, dusdanig dat het speeltuintje verplaatst moest worden. Doordat de parkeerplaatsen wat omhoog zijn gebracht en de (aangekondigde) hagen om de auto's aan het zicht te onttrekken niet zijn aangebracht zijn de auto's nog zeer dominant in het parkbeeld.

Dat de parkeerplekken van de Schouwburg volgens het betreffende deelplan zullen verdwijnen is als voornemen positief. Met de opheffing van deze en de andere genoemde storende parkeerterreinen is echter nog zelfs geen begin gemaakt. .

23. Wegen rond de Stadsbuitengracht

Algemene bedoeling: heroveren parkareaal.

Versmalling van Malie- en Tolsteegsingel, het verkrijgen van een continu beeld passend bij de binnenstad (profilering, bestratingmateriaal, meubilair)

(B 35)

Evaluatie.

Bij de Wittevrouwensingel is een fietspad met klinkers aangebracht om de boomwortels meer ruimte, water en lucht te geven. Ook op het gedeelte Maliesingel tussen Maliebrug en Zonstraat is een klinkerpad aangebracht.

Maar op andere plekken, met name langs de Tolsteegsingel, staan bomen nog steeds (en al tientallen jaren) met hun voet in het asfalt en daar wordt nog niets aan gedaan.

24. Oevers

Hoge beschoeiingen vervangen door lage van inlands hout of baksteen met kalkspecie en gaten ten behoeve van muurbegroeiing en dieren. Op bepaalde plaatsen binnen of buiten de beschoeiing oeverzones voor

moerasvegetatie.

(B 35-37)]

Evaluatie.

Momenteel vindt langs het Geertebolwerk / Pelmolenplantsoen vervanging van houten oeverbeschoeiing plaats (waarbij overigens geen inlands hout wordt toegepast).. De bakstenen oevers aan de kant van de Maliesingel en de Tolsteegsingel worden niet onderhouden en raken ernstig in verval.

De nieuwe oeverzones zijn niet gerealiseerd.

25. Handhaving hondenbeleid

Enkele hondentoiletten en –speelweides verplaatsen naar smallere gedeelten van de singels, zoveel mogelijk nabij ingangen. Meer hondenwachters aanstellen. (B 38)

Evaluatie.

Verplaatsingen uitgevoerd. Er zijn niet meer hondenwachters aangesteld Handhaving hondenbeleid wordt taak van algemenere toezichthouders, BOA's, (BOA=Buitengewone Opsporingsambtenaar) en daarmee is recent een begin gemaakt.

26. Aanvullende financiering

De maatregelen vergen een investering van ca. € 5 miljoen terwijl ca. € 1,5 miljoen beschikbaar is. Er is dus een aanvullende financiering nodig van € 3,5 miljoen. Die zal worden gezocht. (B 40-41)

Evaluatie:

Ondanks herhaald aandringen bij gemeenteraadsleden en wethouder niet gelukt meer geld te krijgen.

Uiteindelijk schijnt er niet € 1,5 maar € 2 miljoen te zijn of te worden geïnvesteerd zodat de aanvullende financiering niet € 3,5 maar € 3 miljoen bedraagt (mondelinge mededeling wethouder tijdens bespreking evaluatie op 11 december 2008)

27. Prioriteiten

Omdat er voorlopig te weinig geld is voor alle maatregelen krijgen de volgende maatregelen prioriteit.

A. Beschermende maatregelen op kwetsbare plekken.

Deze omschrijving van de bedoeling, 'beschermende maatregelen op kwetsbare plekken', is een gemeentelijke herformulering van de 3 prioriteiten volgens de Klankbordgroep. Prioriteiten die werden onderschreven door de Dienst Stadsbeheer. In de formulering van de Klankbordgroep luidde deze prioriteit 1 echter: "Het plaatsen van voethekjes langs het gehele singelgebied, zowel aan de binnen(stads)zijde als aan de buitenzijde, of op z'n minst op de meest bedreigde stukken."

B. Kabels en leidingen

Gemeentelijke herformulering van prioriteit 2 die luidde: "Het onder leiding van de gemeente en na overleg met de nutsbedrijven en kabelmaatschappijen vaststellen van de toekomstige ligging van de dwarstracés voor de kabels en leidingen."

C. Heroveren parkareaal door weghalen overtollige verkeersruimte.

Gemeentelijke herformulering van prioriteit 3 die luidde: "Het beschermen van alle boomspiegels die (deels) onder asfaltverhardingen liggen, d.m.v. het aanbrengen van klinkerbestrating en/of (aan de buitenzijde) doorlatend asfalt."

D. Renovatie paden.

(B 40)

Evaluatie.

Van deze vier prioriteiten heeft de laatste, niet door de Klankbordgroep gewenst maar door de Dienst Stadsbeheer toegevoegd, de hoogste prioriteit gekregen.

Beschermende maatregelen zijn wel toegepast maar slechts op sommige plekken en lang niet altijd waar ze het meest nodig waren. Het verminderen van de hoeveelheid kabels en leidingen door het park is slechts in één situatie gebeurd en voorafgaand aan de Beheervisie: de stadsverwarmingsleiding bij Zonnenburg.

Van de bedoeling om parkareaal te heroveren is maar op twee plaatsen iets terechtgekomen: een strook grond aan het Begijnbolwerk en, hoewel nog uit te voeren, het opheffen van de eigen parkeerplaatsen van de Schouwburg.

Samenvattend: er is van A een gedeelte, van B niets (meer), van C heel weinig en van D heel veel terechtgekomen.

28. Functie klankbordgroep

Bij de planontwikkeling voor de deelgebieden wordt samengewerkt met de Klankbordgroep, aangevuld met omwonenden. (B 41) Eerder, bij de instelling, heeft de Klankbordgroep ook als functie gekregen: het zich bezighouden met de samenhang tussen de deelgebieden en het beleid op langere termijn..

Evaluatie.

Van die samenwerking is geen sprake geweest. De Klankbordgroep werd niet vanaf het allereerste begin betrokken bij de planontwikkeling, te weten bij de bepaling van het programma van eisen (mede gebaseerd op de uitgangspunten in de Beheervisie). Pas als er voor een deelgebied een schetsontwerp was gemaakt konden de Klankbordgroepleden daarop reageren in het kader van de (algemene) inspraak. Zij kregen de

stukken echter niet vooraf toegestuurd en konden zich dus niet voorbereiden dan wel de maatregelen checken aan het voorgenomen beleid volgens de Beheervisie. M.a.w. de samenwerking werd beperkt tot inspraak waarbij de opmerkingen van de leden van de Klankbordgroep net zoveel gewicht kregen als die van incidentele insprekers. Alleen bij het deelgebied Lucasbolwerk werd aan leden van de Klankbordgroep gelegenheid geboden tot een inbreng in de vorm van overleg over het eerste schetsontwerp.

Door de bovengenoemde wijze van behandeling van de deelgebieden bleef de samenhang met andere deelgebieden buiten beschouwing. Pogingen om dit in de Klankbordgroep alsnog aan de orde te stellen mislukten. Hetzelfde geldt voor het beleid op langere termijn: daarover is na het gereedkomen van de Beheervisie in 2003 niet meer gesproken. De ambtenaren die betrokken waren bij de opstelling van de Beheervisie waren ook andere dan de ambtenaren die belast werden met de uitwerking. Die laatsten waren voornamelijk projectgericht en niet of nauwelijks geïnteresseerd in die andere, minder concrete, zaken als samenhang en verbetering van beleid. Bovendien werden tijdens de uitwerking, die langer duurde dan voorzien, de leidinggevende ambtenaren ook nog een paar keer vervangen, wat ten koste ging van de continuïteit.

Door deze gang van zaken raakten de inhoud en de bedoelingen van de Beheervisie steeds verder uit zicht. Pogingen om dit tegen te gaan en de Beheervisie in de vorm van een checklist op de agenda van de Klankbordgroep te krijgen en dan te bespreken mislukten keer op keer.

Als gevolg van dit alles haakten steeds meer leden van de Klankbordgroep af.

29. Fasering

Er zijn 7 deelgebieden onderscheiden die als volgt in de tijd worden uitgevoerd.

- 1) Hieronymusplantsoen 2003
  - 2) Weerdsingel OZ/Wittevrouwensingel 2004
  - 3) Lucasbolwerk 2004
  - 4) Lepelenburg 2005
  - 5) Gebied tussen Lepelenburg en Ledig Erf (met Zonnenburg en Manenburg) 2005
  - 6) Pelmolenplantsoen 2006
  - 7) Willemsplantsoen 2006
- (B 41)

Evaluatie.

De uitvoering van de deelgebieden heeft jaren vertraging opgelopen en thans, eind 2008, zijn er pas drie gebieden (bijna) gereedgekomen. De stand van zaken met betrekking tot de uitvoering is als volgt:

- 1) *Hieronymusplantsoen: is 2005 geworden.*
- 2) *Weerdsingel OZ/Wittevrouwensingel: is 2006 geworden.*
- 3) *Lucasbolwerk: moet, afgezien van de restauratie van de Dudokbank, nog beginnen.*
- 4) *Lepelenburg: in 2007 begonnen, bijna gereed.*
- 5) *Gebied tussen Ledig Erf en Lepelenburg: in 2007 begonnen, nog niet gereed.*
- 6) *Pelmolenplantsoen: in 2008 begonnen, nog niet gereed.*
- 7) *Willemsplantsoen: in 2008 begonnen, nog niet gereed.*

Overigens dient het begrip 'gereed' hier wel sterk gerelativeerd te worden. Zitbanken, afvalbakken en nieuwe lichtmasten moeten overal nog komen. En ook tal van andere verbetervoorstellen zijn (vooral nog) niet uitgevoerd zoals op te maken valt uit deze evaluatie.

30. Onttrekking ('privatisering') en zelfbeheer.

Onttrekkingen die zullen worden nagegaan betreffen de volgende situaties.

Die bij het Heerenplein en in de directe omgeving daarvan (direct ernaast en boven de stadsmuur) alsmede die bij de woonboot aan de Wittevrouwenkade.

Nieuwe contracten voor zelfbeheer worden gemeld aan en eventueel besproken in de Klankbordgroep.

Evaluatie.

Over de genoemde situaties is de onttrekking (door leden van de Klankbordgroep) gemeld, maar het toegezegde nagaan van de gemelde onttrekkingen heeft niet geleid tot duidelijkheid over de status van deze onttrekkingen, en evenmin over het gemeentelijk beleid ter zake, terwijl - indien en voor zover noodzakelijk - er geen tot resultaat leidend correctief handelen plaatsvond.

Nieuwe zelfbeheercontracten zijn niet gemeld.

31. Beleid op de langere termijn

Dit beleid zal worden besproken in de Klankbordgroep.

Evaluatie.

Ondanks herhaald verzoek is dit niet gebeurd. (Zie ook punt 28 hierboven)

32. Juridische bescherming in bestemmingsplan(nen)

Juist omdat er een nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad gemaakt gaat worden is het nu het moment om aan de juridische bescherming van het singelgebied aandacht te besteden. Met name is de wens

uitgesproken dat er één bestemmingsplan Singelgebied komt of een 'overlay' Singelgebied over de bestaande diverse bestemmingsplannen.

Afgesproken is dat de mogelijkheden hiervoor zullen worden onderzocht en dat hierover informatie zal worden verstrekt.

Evaluatie.

Dit onderzoek is een aantal malen toegezegd maar verdere informatie is uitgebleven.

Eindconclusie

Er is wel veel werk verzet, maar van verreweg de meeste verbetervoorstellen / voornemens uit de Beheervisie (incl. de 3 toegevoegde onderwerpen) is weinig of niets terechtgekomen.

Dat heeft uiteraard te maken met het veel te kleine budget. Maar daarnaast ook met het feit dat het te kleine budget vooral is besteed aan de renovatie van de paden, wat voor de Klankbordgroep niet de hoogste prioriteit had. Om dit bespreekbaar te maken en tot bijsturing te komen heeft de Klankbordgroep herhaaldelijk verzocht om een overzicht van de bestedingen van het beschikbare budget. Ondanks herhaalde toezeggingen is een dergelijk overzicht nog steeds niet verstrekt.

De geringe resultaten van de uitvoering van de Beheervisie staan in schril contrast tot de gerechtvaardigde ambities van de Beheervisie om het rijksmonument Singelgebied te herstellen en te beheren vanuit de grote kwaliteiten die het heeft.

Om te voorkomen dat het park verder en in sneller tempo verslechtert, dienen de daarop gerichte maar nog niet uitgevoerde verbetervoorstellen, na eventuele bijstelling, alsnog (verder) uitgevoerd te worden.

Utrecht, 31 december 2008